

ROMÂNIA

DOSAR NR.30398/3/2013(8766/2014)

**CURTEA DE APEL BUCUREȘTI  
SECȚIA A VII-A  
CONFLICTE DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE  
ÎNCHETARE**

**Ședința publică de la  
Curtea constituită din:**

PREȘEDINTE- XXXXXXXXXXXXX  
JUDECĂTOR - XXXXXXXXXXXXX  
GREFIER - XXXXXXXXXXXXX

Pe rol soluționarea apelului declarat de apelantul **XXXXXX** împotriva sentinței civile nr.8651/23.09.2014, pronunțate de Tribunalul București- Secția a VIII-a Conflicte de muncă și Asigurări sociale în dosarul nr.30398/3/2013, în contradictoriu cu intimata **XXXXXX**.

La apelul nominal făcut în ședința publică a răspuns apelantul personal, lipsă fiind intimata.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care, Președintele completului procedează la verificarea identității apelantului, care prezintă CI, datele fiind consemnate în caietul de ședință.

Curtea, din oficiu, pune în discuție, în temeiul art.519 N.Cod procedură civilă, necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea în această cauză a unei hotărâri prealabile, privind dezlegarea următoarei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, respectiv, dacă stagiul complet de cotizare cuvenit pensionaților conform Legii nr.263/2010 care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare se determină potrivit Anexei 5 la lege, în funcție de data nașterii sau în funcție de data înscrierii la pensie.

Apelantul arată că este de acord. Susține că punctajul său a fost împărțit la 35 în loc să fie împărțit la 34. Apreciază că Anexa 5 se aplică în funcție de data înscrierii la pensie, justificând un stagiul de 34 de ani și nu în funcție de data nașterii. Astfel, stagiul de 35 este aplicabil celor care se pensionează începând cu martie 2015.

Curtea reține cauza în pronunțare asupra necesității aplicării în cauză a dispozițiilor art.519 Noul Cod procedură civilă.

**Curtea,**

Asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție potrivit art.519 NCPC,  
constată următoarele:

Prin **acțiunea** înregistrată pe rolul Tribunalului sub nr. 30398/3/2013, reclamantul XXXXX a solicitat, în contradictoriu cu pârâta XXXXX, anularea Hotărârii Comisiei Centrale de Contestații din cadrul CNPP, prin care s-a respins contestația la decizia de pensie nr.XXXX, sub aspectul stagiului complet de cotizare cuvenit.

Consideră că acesta este de 34 de ani, astfel cum prevede anexa 5 a Legii nr.263/2010 pentru luna ianuarie 2013, a pensionării sale, urmând să ajungă eşalonat la 35 de ani în luna martie 2015. Altfel, dacă stagiul ar fi fost pe toată durata de activitate a Legii nr.263, de 35 de ani, cât a reținut pârâta, era evident că nu mai era nevoie de nicio eşalonare a acestuia.

În drept, a invocat prevederile art.95(1), 53(1) și (3) și 3 (1) lit.n) din Legea nr.263/2010.

Prin **întâmpinarea** depusă la dosar, pârâta XXXXX a solicitat respingerea contestației, arătând că fiind născut la data de 27.01.1953, reclamantului i se aplică o vârstă standard de pensionare de 65 de ani și un stagiul complet de cotizare de 35, anexa 5 a legii oprindu-se la bărbații născuți în luna martie 1950.

Prin **sentința civilă nr.8651/23.09.2014**, pronunțată de Tribunalul București – Secția a VIII-a Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale, în dosarul nr.30398/3/2013, s-a respins acțiunea formulată de reclamantul XXXXX în contradictoriu cu pârâta XXXXX, ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această sentință, instanța a reținut că prin decizia nr. XXXX (fila 5), reclamantului i s-au stabilit drepturi de pensie pentru limita de vârstă începând cu data de 29.01.2013.

Parata a utilizat la determinarea punctajului mediu anual un stagiul complet de cotizare de 35 ani.

Parata a respectat dispozițiile și stagiul complet de cotizare, astfel cum sunt prevăzute acestea în Anexa 5 a Legii nr. 263/2010.

Potrivit art. 53 din Legea nr. 263/2010: „Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați. Atingerea vârstei standard de pensionare se va realiza prin creșterea vârstelor standard de pensionare conform eşalonării prevăzute în anexa nr. 5.

Reclamantul este născut la data de 27.01.1953, astfel că în cazul său vârsta standard de pensionare este de 65 ani, iar stagiul complet de cotizare de 35 ani.

Împotriva acestei sentințe a declarat **apel** reclamantul, înregistrat pe rolul Curții de Apel București sub nr.30398/3/2013, prin care a reiterat solicitarea și argumentele acțiunii introductive.

**La termenul de judecată din 17.04.2015, din oficiu**, Curtea de Apel București a pus în discuție admisibilitatea și necesitatea sesizării instanței supreme cu pronunțarea unei hotărâri prin care să dea o rezolvare de principiu acestei chestiuni de drept, legate de culegerea stagiului complet de cotizare cuvenit pensionaților la limită de vârstă, în baza Legii nr.263/2010, care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare, din anexa 5 a legii, fie pe baza datei nașterii, fie a datei stabilirii inițiale a drepturilor de pensie.

În acest sens, constată îndeplinite cerințele de admisibilitate a sesizării, conform art.519 din Noul Cod de procedură civilă, anume :

- cauza se află pe rolul unui complet al Curții de Apel București, care judecă în ultimă instanță;

- de dezlegarea chestiunii de drept depinde soluționarea pe fond a procesului;

Astfel, modul de interpretare a art.95(1) raportat la art.53(3) din Legea nr.263/2010, cu privire la stagiul complet de cotizare cuvenit persoanelor care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare, constituie problema însăși a speței, antamând atât obiectul, cât și cauza juridică a cererii.

- problema de drept este nouă, nefăcând obiectul dezlegării printr-o altă hotărâre a Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Se mai învederează în acest context utilitatea sesizării instanței supreme și din perspectiva **opiniilor divergente exprimate în materie**, prin soluții de practică judiciară ori prin pozițiile adoptate cu ocazia întâlnirilor de unificare (avem în vedere, în acest sens, minuta întâlnirii din data de 31.03.2015, în cadrul secției a VII-a pentru Litigii de Muncă și Asigurări Sociale a Curții de Apel București), fără să se poată constata cristalizarea unei jurisprudențe suficient articulate în vreunul din sensuri, cât să lipsească de obiect și efect real, util, prezenta sesizare.

Se menționează, ca **jurisprudență relevantă la nivelul secției**, deciziile civile nr.1922/02.12.2014 pronunțată în dosarul nr.14727/3/2013 și nr.5673/08.12.2014 pronunțată în dosarul nr.5593/3/2013.

În ambele situații, opțiunea curții de apel s-a exprimat în sensul utilizării stagiului complet de cotizare prevăzut de anexa 5 raportat la data stabilirii dreptului de pensie, în cazul în care aceasta nu coincide cu data împlinirii vârstei standard de pensionare potrivit datei nașterii, ca urmare a reducerii ei pentru condițiile în care s-a desfășurat activitatea. S-a motivat anume prin decizia nr.1922/02.12.2014, că

*„Dacă s-ar accepta ideea că singurul beneficiu de care ar trebui să dispună reclamantul apelant ar fi doar cel al scăderii vârstei standard de pensioare, iar nu și de valoarea stagiului complet de pensioare aferent datei la care formulează cererea de pensioare pentru limită de vârstă, adică, în alți termeni, dacă, în concret, calculul drepturilor de pensie ar trebui să se raporteze, să se împartă la un stagiul complet de 35 de ani, iar nu la un stagiul complet de 33 de ani și 2 luni, aceasta ar însemna ca, în realitate, reclamantul să nu aibă niciun beneficiu real în sensul cel mai important al drepturilor de pensiei reprezentat de cuantumul lor, deoarece, ca efect al împărțirii unui număr la 35, în loc de 33,2, rezultatul va fi mai mic decât al unui pensionar ce a realizat aceleași venituri în timpul vieții active, care a lucrat doar în condiții normale și care formulează cerere de acordare a pensiei pentru limită de vârstă tot în luna iulie 2011, pentru că, în cazul celui din urmă, stagiul total de cotizare fiind mai mic, pensia va fi mai mare. Iar această diferență reclamantul apelant nu a mai putea-o corecta ulterior.*

*El ar rămâne în situația de a fi pensionat mai devreme, din perspectiva vârstei biologice, decât un pensionar ce și-a desfășurat activitatea doar în condiții normale și a realizat același venituri, dar va dispune de o pensie mai mică decât cel care a lucrat numai în condiții normale, context în care, în realitate, nu mai subzista vreun beneficiu de natură pecuniară.*

*Nimic nu împiedică, astfel cum eronat apreciază instanța de fond, ca pensionarii care și-au desfășurat activitatea în condiții grele, periculoase să se bucure de un „dublu beneficiu” (respectiv, și de reducerea vârstei de pensioare, și de reducerea stagiului complet de cotizare), pentru că pensionarii mai sus mai sus amintiți nu se află în poziție de egalitate cu cei care au lucrat doar în condiții normale de muncă, fiind mult mai uzați din perspectiva resurselor biologice și fiziologice rămase decât cei care au desfășurat activitatea în condiții normale de muncă, context în care se cuvine a le fi recunoscut și pus în plată un quantum al pensiei egal cu cel obținut de pensionarii care cer înscrierea la pensie pentru limită de vârstă, în intervalul de tranziție ce se încheie pentru asigurații bărbați la data de 31.12.2014, și care și-au desfășurat activitatea exclusiv în condiții normale de activitate.”*

Cu toate acestea, opinia majoritară a judecătorilor întruniți în ședința de unificare a practicii anterior evocată, s-a exprimat în sens contrar, anume al stabilirii stagiului complet de cotizare în condițiile aplicării art.55, în conformitate cu anexa 5 a legii, în funcție de data nașterii. S-a argumentat în mod esențial, că eşalonarea pe care o face Anexa 5 este în funcție de data nașterii pensionarului, iar o reducere a stagiului complet de cotizare în raport cu cel care s-ar cuveni pe baza anului nașterii, ar însemna recunoașterea unui al doilea beneficiu pe lângă cel acordat de lege, care gratifică suficient pe beneficiarii art.55 prin reducerea vârstei la care pot ieși la pensie la limită. S-a arătat, de asemenea, că stagiul complet de cotizare, ca valoare aflată la numitorul fracției ce dă punctajul mediu anual, nu poate fi diferit de stagiul cerut de art.55(1) pentru a se proceda la reducerea vârstei standard de pensionare, or, acesta din urmă nu reprezintă altceva decât vechimea în muncă necesară, determinabilă după criteriul datei nașterii.

**Jurisprudența constituțională** poate fi reprezentată în materie de decizia nr.723 din 9 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial nr.81 din 30 ianuarie 2015, prin care Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate privitoare la dispozițiile coloanei întâi cu titlul „luna și anul nașterii” din anexa 6 la Legea nr.263/2010.

În considerente a făcut aprecieri concrete cu privire la modul de interpretare a normelor analizate la cazul de speță (deși această obligație revenea, prin tradiție juridică, instanței judecătorești investite cu soluționarea lui), arătând că stagiul de cotizare este cel corespunzător datei nașterii, iar nu celui de la data pensionării. A considera că, așa cum susține autorul excepției, stagiul de cotizare care trebuie să fie luat în calculul punctajului mediu anual este cel de la data pensionării, iar nu cel

*aferent datei nașterii, ar însemna că, în mod contrar voinței legiuitorului, asiguratul ar beneficia de reducerea stagiului de cotizare în condițiile în care asiguratul nu ar fi trebuit să beneficieze decât de reducerea vârstei de pensionare.*

În consecință, a apreciat că *susținerile autorului excepției privind contrarietatea dintre dispozițiile de lege criticate și prevederile constituționale și internaționale referitoare la egalitatea cetățenilor și interzicerea discriminării sunt lipsite de fundament.*

**Jurisprudența judiciară** poate fi însă la fel de edificator evocată prin decizia în interesul legii, nr.4/2011, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat, în aplicarea dispozițiilor Legii nr.19/2000, că modalitatea de stabilire a vârstei standard de pensionare și stagiului complet de cotizare utilizate pentru determinarea punctajului mediu anual în cazul persoanelor ale căror drepturi s-au deschis începând cu data de 1 aprilie 2001 și care beneficiază de reducerea vârstei de pensionare, se realizează prin raportare la dispozițiile anexei 3, în funcție de data formulării cererii de pensionare.

Înalta Curte a argumentat în esență, că vârsta standard de pensionare și stagiul complet de cotizare sunt elemente obiective, care se aplică în mod egal tuturor persoanelor înscrise la pensie (de limită de vârstă, n.n.) la un moment dat (în același interval), indiferent de vârsta biologică. În acest sens a sancționat aplicarea cu prioritate a anexei 3 în funcție de data deschiderii drepturilor, căci prin stabilirea unor vârste standard și stagii complete de cotizare diferite pentru persoane născute la date diferite, dar care solicită înscrierea la pensie în același interval, s-ar ajunge la crearea unei discriminări nejustificate pe criteriu de vârstă. „*La orice moment dat, toți asigurații au dreptul să beneficieze de același stagiul de cotizare și de aceeași vârstă standard de pensionare*”.

**Punctele de vedere ale părților**, preluate în conformitate cu prevederile art.520(1) din Noul Cod de procedură civilă, au fost exprimate atât prin cererile de chemare în judecată și exercitare a căii de atac, apărările formulate în proces, dar și în cuprinsul actului care face obiectul procesului (decizia casei de pensii care stabilește un anumit stagiul complet de cotizare), respectiv la termenul de judecată din 17.04.2015, la care problema sesizării s-a ridicat – cât îl privește pe apelantul-reclamant.

Declarându-se de acord cu admisibilitatea formulării întrebării, acesta din urmă a reiterat poziția sa, legată de obligativitatea culegerii stagiului complet de cotizare, ca element la care punctajul anual se împarte, din anexa 5 a legii nr.263/2010, însă raportat la data de 29.01.2013, a deschiderii drepturilor pentru limită de vârstă, iar nu raportat la data nașterii, ca stagiul corespunzător vârstei de 65 de ani, aplicabil din martie 2015 celor cărora nu li se reduce vârsta standard de pensionare.

Cât o privește pe intimata-pârâtă, aceasta și-a exprimat constant, în primul rând prin decizia de pensie emisă, opțiunea pentru utilizarea stagiului complet de cotizare prevăzut la anexa 5, conform art.53(3) din

Legea nr.263/2010, în funcție de data nașterii, indiferent de momentul deschiderii dreptului la pensie de limită de vârstă.

**Punctul de vedere al instanței** se exprimă în sensul că stagiul complet de cotizare convenit persoanelor care se pensionează la limită de vârstă, în baza Legii nr.263/2010, beneficiind de prevederile art.55, se determină în conformitate cu prevederile anexei 5, în funcție de data stabilirii inițiale a drepturilor de pensie.

Ipoteza de lucru o constituie situația deschiderii dreptului la pensie la o vârstă redusă pe baza art.55, caz în care luna și anul pensionării nu mai corespund cu data nașterii din anexa 5. Se pune problema dacă în acest caz, stagiul complet de cotizare se culege din tabelul anexei 5, din dreptul rubricii referitoare la data nașterii persoanei, sau de pe linia rubricii referitoare la luna și anul pensionării.

Dispozițiile care se impun interpretate în acest scop, cu referire la situația persoanelor cărora li se reduce vârsta de pensionare la limită, sunt:

*Art.95(1) din legea nr.263/2010: „(1) Punctajul mediu anual realizat de asigurat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale asiguratului la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr.5 (situația în speță, n.n) sau, după caz, anexa nr. 6.”*

*Art.53(3) din același act normativ: „Stagiul complet de cotizare este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5. ”*

Anexa 5 este creată după criteriul lunii și anului nașterii, din care decurg luna și anul pensionării pe baza vârstei asiguratului. După rubrica privitoare la vârstă, figurează cea care stabilește stagiul complet de cotizare. Este vorba despre stagiul complet de cotizare, ca element obiectiv, predeterminat de lege (am spune, anticipând, “fix” la un anume moment, în timp), care apare la numitorul fracției ce dă punctajul mediu anual, fiind de dorit, din acest punct de vedere, să fie cât mai mic.

Astfel cum a reținut și instanța supremă în considerentele deciziei pronunțate în interesul legii, nr.4/2011, în condiții normale, nu se creează nicio contradicție între datele tabelului și cele personale : problema apare la persoanele pensionate pentru limită de vârstă, în baza legii nr.263, înainte de luna martie 2015, a căror vârstă standard se reduce în condițiile art.55. Prin urmare, pensionarea propriu-zisă se produce la un moment anterior celui la care ar fi împlinit vârsta standard, astfel că data pensionării nu mai corespunde liniei din tabel care conține data nașterii. Totodată, și stagiul complet de cotizare aferent momentului pensionării este diferit de cel corespunzător datei nașterii (prin ipoteză, primul, mai mic).

Într-o atare situație, considerăm aidoma aplicabile la problema care ne interesează, atât rațiunile acelei decizii (chiar pronunțate în interpretarea legii anterioare, nr.19/2000 și în condițiile unei contradicții între aceasta și normele metodologice de punere a ei în aplicare, cât

privește culegerea stagiului complet de cotizare), dar mai ales, prevederile direct incidente ale art.3(1) lit.n din Legea nr.263/2010:

**Art.3(1)**

*În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:*

n) *punctaj mediu anual - numărul de puncte realizat de asigurat, calculat prin raportarea punctajului total realizat de acesta în întreaga perioadă de activitate la numărul anilor corespunzători **stagiului complet de cotizare prevăzut de lege la data pensionării***;

Nu îmbrățișăm opinia potrivit căreia aceasta este numai o dispoziție de principiu, aplicabilă când se întrunesc condițiile situației-regulă (a pensionării la data împlinirii vârstei standard), ci reprezintă tocmai principiul general valabil și aplicabil, care nu distinge după modul în care s-ar găsi îndeplinite condițiile pensionării la un moment dat. Soluția ne pare logică, ca expresie a principiului activității legii, cu excluderea ultraactivității, ceea ce în cauză ar însemna ca la un anume moment de pensionare (cum ar fi, în concret, ianuarie 2013) să se culeagă stagiul prevăzut pentru o dată ulterioară (martie 2015 și mai încolo). În caz contrar, astfel cum a opinat și reclamantul-apelant, nu s-ar vedea sensul acestei eșalonări : o eșalonare **în timp**, care face ca în intervalul ianuarie 2011- martie 2015, stagiile de cotizare să varieze după același criteriu : al momentului în timp la care pensia de limită de vârstă este acordată. Altfel ar însemna ca la aceeași dată să fie aplicabile și aplicate de către casele de pensii, stagii complet diferite, în funcție de data nașterii persoanelor, deși, indiferent de aceasta, toți asigurații care se pensionează la același moment sunt considerați, în „ochii legii”, a avea „vârsta limită”. Faptul că în situațiile de genul celei în speță, stagiul nu ar mai corespunde datei nașterii din tabelul anexei 5, nu este un argument, căci în acest caz, nici vârsta pensionării nu s-ar mai situa la același nivel cu al datei nașterii, și acest lucru nu este văzut de nimeni (legiutor, subiect de drept ori instanță) ca impediment la pensionarea la o altă vârstă, redusă, dacă cerințele acestei reduceri sunt îndeplinite.

În fine, nu ne însușim nici argumentul care pretinde că prin luarea în considerare a stagiului complet de cotizare de la data deschiderii drepturilor, s-ar ajunge la un dublu beneficiu pe lângă cel al reducerii vârstei, căci *stagiul complet de cotizare* nu poate fi privit astfel : el nu este un „beneficiu” (așa cum nu este nici pentru cei care se pensionează la vârsta standard), ci, precum s-a mai spus, un element obligatoriu, **fixat** obiectiv de lege la un anumit moment, care intră matematic în algoritmul de determinare a cuantumului pensiei. Practic, legea în vigoare, unitar aplicabilă la un moment dat, consacră un unic stagiul complet de cotizare, iar nu tot atâtea stagii câte persoane cu vârste diferite ar intra la pensie de limită de vârstă în același timp.

În consecință, considerând atât admisibilitatea, cât și oportunitatea dezlegării chestiunii controversate de drept, în temeiul art.519 și 520(1) din

Noul Cod de procedură civilă, Curtea de Apel va solicita Înaltei Curți să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvarea de principiu a acesteia. În temeiul art.520(2), va suspenda judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,  
ÎN NUMELE LEGII  
DISPUNE:**

În temeiul art.519, art.520 Cod pr. civilă, solicită ÎCCJ să pronunțe o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei probleme de drept: „Interpretarea dispozițiilor art.95 (1) raportat la art.53 (3) din Legea nr.263/2010, în privința persoanelor pensionate în baza ei care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare, în scopul de a stabili dacă stagiul complet de cotizare convenit acestora se culege din Anexa 5 a legii, în funcție de data nașterii ori în funcție de data înscrierii la pensie.”

Suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea acestei chestiuni de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședința publică de la 17.04.2015.

**PREȘEDINTE,**  
XXXXXXXXXXXX

**JUDECĂTOR**  
XXXXXXXXXXXX

**GREFIER,**  
XXXXXXXXXXXX